

Základní škola a Mateřská škola Šanov

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Družina plná pohody

OBSAH

1. Identifikační údaje
 - 1.1 Název vzdělávacího programu
 - 1.2 Údaje o ŠD
 - 1.3 Platnost dokumentu
2. Charakteristika školní družiny
 - 2.1 Činnost školní družiny
 - 2.2 Spolupráce se zákonnými zástupci účastníků a jinými institucemi
3. Podmínky
 - 3.1 Podmínky materiální
 - 3.2 Podmínky ekonomické
 - 3.3 Podmínky personální
 - 3.4 Podmínky přijímání účastníků, průběhu a ukončování docházky do ŠD
4. Časový plán vzdělávání
5. Charakteristika ŠVP ŠD
 - 5.1 Cíle ŠVP ŠD
 - 5.2 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - 5.3 Podmínky pro nadané účastníky
 - 5.4 Klíčové kompetence
6. Obsah školního vzdělávacího programu školní družiny
 - 6.1 Místo, kde žijeme
 - 6.2 Lidé kolem nás
 - 6.3 Lidé a čas
 - 6.4 Rozmanitost přírody
 - 6.5 Člověk a jeho zdraví
7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví v ŠD
8. Evaluace

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro školní družinu (ŠVP ŠD)

Družina plná pohody

1.2 Údaje o ŠD

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Šanov

Adresa: Šanov 97, 763 21 Slavičín

Telefon: 577 341 389

E – mail: reditel@skolasanov.eu

www: www.skolasanov.eu

Právní forma: příspěvková organizace od 1.1.2003

IČO: 75020637

IZO ŠD: 118 500 376

Ředitelka: Mgr. Blanka Rašková

Zřizovatel školy: Obec Šanov

Šanov 77, Slavičín 763 21

Telefon: 577 341 634

Č.j. 6/2025

Školní vzdělávací program pro školní družinu zpracovala ředitelka školy společně s vedoucí vychovatelkou ŠD.

1.3 Platnost dokumentu

Od 25.11.2025 do 31.8.2029

.....
Mgr. Blanka Rašková, ředitelka školy

2. Charakteristika školní družiny

2.1 Činnost školní družiny

Činnost školní družiny se řídí příslušnou legislativou a vychází z pedagogiky volného času. Školní družinu navštěvují žáci 1. - 5. ročníku, průměrně dochází 80 % žáků. Provoz družiny je stanoven na každý školní rok dle rozvrhu hodin a vnitřní organizace školy.

Práce ve školní družině má své specifické požadavky a dodržuje pravidla pedagogiky volného času. Snažíme se, aby výchovně vzdělávací činnost v našem zařízení byla využita smysluplně a rozvíjela osobnost účastníků vzdělávání. Při činnostech v naší školní družině preferujeme vstřícný a kamarádský přístup ke každému a respektování jeho osobnosti.

Naše školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Prostřednictvím těchto činností a aktivit se snažíme naplňovat klíčové kompetence.

2.2 Spolupráce se zákonnými zástupci účastníků a jinými institucemi

ŠD klade velký důraz na spolupráci se zákonnými zástupci účastníků. Zákonní zástupci jsou zváni do školy na besídky, divadelní vystoupení, tvořivé činnosti, sportovní hry. Společně s účastníky a jejich zákonnými zástupci jezdíme na školní výlety, podnikáme společné akce. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy, nástěnek, žákovských knížek, notýsků, dopisy, informačními letáky a školním zpravodajem. Spolupracujeme se ZŠ a MŠ Rokytnice, ZŠ Vlára Slavičín, Dopravním hřištěm Malenovice, Obecním úřadem Šanov, SDH Šanov, Mysliveckým sdružením Šanov, spolkem včelařů Šanov, Nadací Jana Pivečky, Gymnáziem Slavičín, R-Ego Slavičín.

3. Podmínky

3.1 Podmínky materiální

Školní družina je součástí Základní školy a Mateřské školy Šanov. Pro každodenní činnosti má k dispozici dvě učebny, které využívá dle potřeby, přání a naplánovaných činností. Obě učebny mají interaktivní tabule s připojením na internet a v menší z nich jsou čtyři žákovské a jeden učitelský počítač. Tyto počítače jsou také s připojením na internet. Obě učebny mají knižní koutky, které ŠD ke své činnosti hojně využívá. Obě třídy jsou

vybaveny moderním a bezpečným nábytkem a poskytují účastníkům vzdělávání dostatečný prostor na hry, aktivity, společnou činnost. Ve větší učebně je vyčleněna nábytková sestava na pomůcky a hry potřebné pro činnost školní družiny.

Pro sportovní vyžití účastníků ŠD je k dispozici tělocvična, místní fotbalové a tenisové hřiště. Přímo u budovy školy je vybudováno dětské hřiště se skluzavkou a průlezkami. Na hřiště navazuje zahrada s ovocnými stromy a nedaleko školy se rozprostírají lesy. Školní družina k výchovně vzdělávací činnosti účastníků využívá v plné míře přírodní prostředí, ve kterém se naše škola nachází.

3.2 Podmínky ekonomické

Za pobyt dětí ve školní družině je vybírán poplatek, jehož výši stanovuje ředitelka školy. Poplatek se platí měsíčně. Slouží k nákupu výtvarných a pracovních potřeb. Bližší podmínky úplaty jsou ve směrnici 2/24 organizačního řádu školy.

3.3 Podmínky personální

V ŠD působí jedna vychovatelka, která je plně kvalifikovaná pro práci v ŠD. Činnost a výchovné působení vychovatelky vychází z požadavků pedagogiky volného času (nabídka aktivit, pomůcek a her, obohacování poznatků). Vychovatelka má zájem o svůj odborný růst, soustavně se dále vzdělává, nejen samostudiem, ale také se zúčastňuje seminářů, které jsou jí nabízeny. Její chování a jednání je v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině.

3.4 Podmínky přijímání účastníků, průběhu a ukončování docházky do ŠD

Ředitelka školy stanovuje rozsah denního provozu dle příslušného školního roku. O zařazení účastníků do ŠD rozhoduje ředitelka školy na základě písemné žádosti podané zákonným zástupcem. Na zápisovém lístku rodiče nebo jiní zákonní zástupci účastníka přihlášeného k pravidelné docházce do ŠD zaznamenají rozsah docházky a způsob odchodu ze ŠD. Veškeré odchylky od informací uvedených na zápisovém lístku musí zákonní zástupci sdělit ŠD písemně.

Pokud dojde k opakovanému porušování řádu, může být účastník ze ŠD vyloučen. Případné odhlášení účastníka ze ŠD je nutné provést písemnou formou.

Do školní družiny přicházejí účastníci po skončení vyučování pod vedením vychovatelky. Pokud ostatní třídy končí později, předá účastníky vychovatelce do školní družiny učitelka, která vyučovala poslední hodinu. ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje účastníkům přípravu na vyučování. ŠD může organizovat další aktivity (jako např. výlety, exkurze, sportovní a kulturní akce apod.), které jsou uskutečňovány mimo stanovenou provozní dobu ŠD.

Po projednání se zřizovatelem se činnost ŠD v době všech prázdnin přerušuje. V době mimořádných prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny v případě zájmu zajištěna.

4. Časový plán vzdělávání

Časový plán je rozpracován vždy na jeden školní rok, tj. od září do června. ŠD pracuje dle celoročního plánu rozpracovaného do jednotlivých měsíců. Ve ŠD je zajištěn provoz dle organizačních a provozních podmínek školní družiny na daný školní rok.

5. Charakteristika ŠVP ŠD

Náš školní vzdělávací program „Družina plná pohody“ je zaměřen na všestranný rozvoj každého účastníka jako jedinečné osobnosti tak, aby vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí.

5.1. Cíle ŠVP ŠD

Hlavním cílem je respektování požadavků pedagogiky volného času na základě dobrovolnosti, seberealizace i zájmů jednotlivých účastníků. Dále připravovat účastníky pro život prostřednictvím volnočasových aktivit.

Pro činnost ve školní družině jsou voleny takové metody a formy práce, které směřují k naplňování těchto cílů:

- vést ke zdravému životnímu stylu,
- posilovat komunikační a sociální dovednosti,
- respektovat individuální schopnosti a dovednosti účastníků,
- umět relaxovat po vyučování,
- rozvíjet tvořivost,
- posilovat sebevědomí.

5.2 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Účastníkem se speciálními vzdělávacími potřebami je účastník, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito účastníci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školní družina. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školní družina i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Za účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni účastníci se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním a účastníci se sociálním znevýhodněním.

Při práci s účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, ŠD, účastníka, jeho zákonných zástupců a školského poradenského zařízení.

5.3 Podmínky pro nadané účastníky

Nadaným účastníkem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zařazení nadaných účastníků do ŠD vyžaduje od zaměstnanců ŠD náročnější přípravu na práci v ŠD. Tyto žáky usměrňujeme v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu

k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

5.4. Klíčové kompetence

Školní vzdělávací program pro školní družinu „Družina plná pohody“ je koncipován tak, aby vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a které tvoří jeho základní strategii. Při plnění ŠVP ŠD osvojujeme u účastníků tyto kompetence:

1. Kompetence k učení

Nabízíme různé formy učení, vhodně motivujeme, využíváme práci s chybou, práci s experimentem. Umožňujeme prezentaci výsledků a úspěchů. Uplatňujeme individuální přístup, zvýšenou motivaci a pochvalu. Reagujeme na přání a zájmy účastníků.

2. Kompetence k řešení problému

Vedeme účastníky k samostatnosti a trpělivosti, předkládáme běžné problémové situace. Rozvíjíme schopnost vyhledávat si informace z různých zdrojů, učíme kritickému myšlení. Zařazujeme diskusi.

3. Kompetence sociální a interpersonální

Zaměřujeme se na to, aby účastníci uměli pracovat v kolektivu, uměli se podřídit, ovládali své chování, posilovali své sebevědomí. Učíme je projevovat ohleduplnost, rozpoznat nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, umět se bránit. Vedeme je ke spolupráci ve skupině, aby se dokázali prosadit i podřídit, respektovat jiné, aby byli tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

4. Kompetence pracovní

Pomáháme každému poznávat a rozvíjet schopnosti. Motivujeme k aktivnímu zapojení do činností. Učíme účastníky vzdělávání chránit si své zdraví a dbát o bezpečnost svoji i ostatních. Vedeme k správnému užití materiálů, nástrojů i techniky. Dbáme na důsledné dodržování pravidel bezpečnosti práce. Osvojujeme si pracovní návyky.

5. Kompetence komunikativní

Podporujeme přátelské vztahy, nasloucháme druhým. Komunikujeme kultivovaně, bez ostychu s vrstevníky i dospělými. Dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem. Vedeme

účastníky k ovládání řeči, k vyjadřování sdělení, myšlenek, otázek, odpovědí vhodně formulovanými větami.

6. Kompetence k trávení volného času

Orientujeme se v možnostech smysluplného trávení volného času. Účastníci vzdělávání rozvíjejí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírají dle vlastních dispozic, umí říci „ne“ nevhodným nabídkám, vytváří si správné návyky.

7. Kompetence digitální

Vedeme účastníky, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky. Využíváme digitální technologie k inspiraci pro rozvoj kreativity, aby si usnadnili práci, zjednodušili pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

8. Kompetence občanské

Účastníky připravujeme jako svobodné a zodpovědné osobnosti, která znají svá práva a povinnosti. Vytváříme pozitivní vztah k místu, kde žije a pěstujeme úctu ke kulturním tradicím českého národa. Vedeme účastníka k aktivní ochraně životního prostředí.

6. Obsah školního vzdělávacího programu školní družiny

Školní vzdělávací program školní družiny vychází z oblasti *Člověk a jeho svět*. Je uspořádán do pěti tematických okruhů, který je určen pro žáky 1.-5. ročníků. Jsou to okruhy: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.

Školní vzdělávací program školní družiny je otevřený dokument, který se může kdykoliv měnit, doplňovat nebo upravovat.

6.1 Místo, kde žijeme

Rozlišujeme přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjadřujeme různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost. Objevujeme okolí školy, přírodu i významné budovy naší vesnice. Vytváříme si k obci pozitivní vztah.

6.2 Lidé kolem nás

Rozlišujeme blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevujeme toleranci k přirozeným odlišnostem kamarádů i jiných lidí. Na základě vlastních zkušeností vyjadřujeme základní vztahy mezi lidmi, vyvozujeme a dodržujeme pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci. Osvojujeme si zásady společenského chování, vzájemného respektu.

6.3 Lidé a čas

Využíváme časové údaje při řešení různých situací v denním životě. Poznáváme některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretujeme některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žijeme. Uplatňujeme elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí.

6.4 Rozmanitost přírody

Pozorujeme a porovnáváme viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Dokážeme roztřídit některé přírodniny podle nápadných určujících znaků. Zhodnotíme některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišujeme aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo naopak poškozovat. Pomáháme při úklidu ŠD, zahrady, čistíme les od odpadků. Využíváme přírodniny k tvořivosti.

6.5 Člověk a jeho zdraví

Uplatňujeme základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky. Seznamujeme se se základními podněty ovlivňujícími zdraví a učíme se je využívat a aplikovat ve svém životě. Směřujeme k pochopení hodnoty zdraví a smyslu zdravotní prevence. Seznamujeme se s různým nebezpečím, které ohrožuje naše zdraví v běžných i mimořádných situacích.

7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví v ŠD

Bezpečnost, ochrana zdraví, ochrana před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí je ustanovena ve vnitřním řádu školní družiny, s kterým jsou účastníci a jejich zákonní zástupci prokazatelně seznámeni. Účastníci jsou poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví a záznam o poučení je uveden v třídní knize.

Poučení provádí vychovatelka na počátku školního roku, před prázdninami a akcemi pořádanými školou. Škola vede evidenci úrazů účastníků, k nimž došlo při pobytu v ŠD, vyhotovuje a zasílá záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Každý úraz, poranění či nehodu, ke kterým dojde během pobytu ve školní družině jsou účastníci povinni hlásit ihned vychovatelce.

Pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (např. tělocvična, počítačová učebna...), řídí se příslušnými řády pro tyto učebny.

Režim pobytu je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Umožňuje se přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Soustavně je dbáno na hygienu a dodržování pitného režimu.

Témata	Návazná témata	Rozvíjené kompetence
Zpátky ve škole • Pravidla v ŠD – učíme se dodržovat režim ve školní družině, pravidelné návyky, chování při pobytu na školním hřišti • Znam svou obec – kreslíme a malujeme kde je nám dobře; pátrání po památkách • Rodina, můj domov, rodinné a příbuzenské vztahy – povídání • Kamarádi si pomáhají – hry pro rozvoj spolupráce, seznamovací hry	Místo, kde žijeme Místo, kde žijeme; Lidé a čas Lidé kolem nás, Lidé kolem nás	K řešení problémů K učení, Digitální, Občanské Komunikativní Sociální K řešení problémů
Za humny • Cestování prstem na mapě, naše ČR • Vycházky na louku a do lesa, hry mezi stromy, poznávání stromů a jejich plodů • U nás v sadu – sběr ovoce k sušení a zdravému pohoštění • Bubáci a strašidla, podzimní aktivity a tvoření ve třídě a v přírodě	Místo, kde žijeme Rozmanitosti přírody Člověk a jeho zdraví Rozmanitosti přírody	Komunikativní, Digitální K trávení volného času, K učení Pracovní K trávení volného času
Příroda kolem nás • Podzimní nálada – rozhovory o počasí, koloběh vody v přírodě • Bába kořenářka – poznávání bylin všemi smysly, sběr k sušení, herbář • Osobní hygiena, čistota, naše tělo, oblékání • Příroda se ukládá k zimnímu spánku – povídání o zvířatech a přírodě	Rozmanitosti přírody Rozmanitosti přírody, Člověk a jeho zdraví Člověk a jeho zdraví Rozmanitosti přírody, Lidé a čas	K učení, Komunikativní, Digitální K trávení volného času K učení, K řešení problému Komunikativní, Digitální

Svět pohádek • S čerty nejsou žerty – vyrábíme, kreslíme Mikuláše, čerty a anděly • Výlet za pohádkami – čtení pohádek, dramatizace; pohádkový kvíz • Sportování v tělocvičně – hry pro rozvoj pohybu • Kouzelný čas Vánoc – vyprávíme si o smyslu adventní doby, vánoční zvyky a tradice, poslech koled	Lidé a čas, Tvořivé činnosti Lidé a čas Člověk a jeho zdraví Místo, kde žijeme, Lidé a čas	K trávení volného času; Komunikativní K trávení volného času Sociální, Občanské
Z kopce dolů • Užíváme si sněhu, vyšlapáváme obrazy ve sněhu, bobujeme, koulujeme • Zvířata v zimě – beseda, vycházka do lesa s potravou pro zvířata • Hej, hej karnevalový rej – výroba masek, soutěže, diskotéka • Jak se chovat na kopci – zimní úrazy a nebezpečí při sportu, zimní radovánky	Člověk a jeho zdraví Místo, kde žijeme, Rozmanitosti přírody Lidé a čas Člověk a jeho zdraví	K trávení volného času K učení, K trávení volného času Občanské, K trávení volného času K řešení problému K trávení volného času
Dokážu to! • Básníci, zpěváci, novináři – dramatizace, pantomima, recitace • Technické dovednosti, ruční práce • Hrnečku vař – sestavení jídelníčku, příprava jednoduchého jídla, zásady stolování • Až jednou vyrostu – čím chci být, vyprávění o povolání rodičů, kresba	Lidé a čas Tvořivé činnosti, Lidé a čas Člověk a jeho zdraví Lidé a čas	K trávení volného času Pracovní, Digitální Digitální, Sociální, Pracovní Komunikativní K trávení volného času

Jaro přichází • Čtecí koutek – povídání o autorech a ilustrátorech, četba • Přírodovědné vycházky k rybníku, do lesa a kolem zahrádek • Péče o květiny, sázíme, přesazujeme, zaléváme a tvoříme • Připravujeme se na Velikonoce, povídání o tradicích, tvořivá dílnička	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme, Rozmanitosti přírody Místo, kde žijeme Lidé a čas, Tvořivé činnosti	K trávení volného času Digitální, Komunikativní Občanské, Pracovní Pracovní, Komunikativní
Za dobrodružstvím do přírody • Co to tady voní, bzučí a pučí? Pozorujeme jarní přírodu • Tvořivé hry se stavebnicemi, stavby z písku, práce s modelínou, vlnou... • Naše obec – poznáváme dopravní značky, bezpečnost na silnici, výroba dopravních značek • Eko výchova – třídění odpadu, ochrana přírody	Rozmanitosti přírody Tvořivé činnosti Místo, kde žijeme Rozmanitosti přírody	K trávení volného času, K učení K trávení volného času K řešení problému, K učení K učení, Občanské, Pracovní
Co tě baví? • Besedování - „Můj volný čas“ • Počítač a já, svět internetu, nebezpečí • Vracíme se ke sportovním hrám na školním hřišti • Jak vyžrát nad nudou – rébusy, osmisměrky, sudoku, hlavolamy, hádanky	Místo, kde žijeme Člověk a jeho zdraví Člověk a jeho zdraví Lidé kolem nás	Komunikativní, Digitální Digitální, K řeš. problému K trávení volného času K trávení volného času K učení

A jsme ve finále • Letem celým světem, jak se žije jinde • Chystáme oslavu Dne dětí • Bezpečnost při jízdě na kole, koupání, nebezpečí doma, poučení na prázdniny • Turistické a branné činnosti po okolí	Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás Lidé a čas Člověk a jeho zdraví Člověk a jeho zdraví, Místo, kde žijeme	Digitální, Komunikativní K trávení volného času K řešení problému K trávení volného času
--	--	--

8. Evaluace

Při sestavování celoročního plánu vycházíme z činností, které byly v předchozím roce úspěšné a poučujeme se z případných chyb. V rámci evaluace některé postupy opakujeme. Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá čtvrtletně při pedagogických radách. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Sledujeme individuální rozvoj účastníků vzdělávání, jejich zájmy, předpoklady, možnosti a pokroky. Informace a podklady pro evaluaci získáváme:

- prostřednictvím rozhovorů s účastníky vzdělávání, zákonnými zástupci, s ostatními pedagogy,
- prostřednictvím pozorování účastníků,
- prostřednictvím rodičovských schůzek,
- prostřednictvím setkávání s rodiči při společných akcích.